

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Politisk Dispache

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 503. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167175847760.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

For en stor Del rejser dette Uheld i Staterne sig af den næsten almindeligen antagne Grundsætning: *Man maa søge Embeder til Personer, og ikke Personer til Embeder*. Denne skadelige, men af Politiken, der gjerne nu om Stunder antager alt, hvad der med Tiden maa skade, naar det kuns synes at være nyttigt for Øjeblikket, alt for ofte hævdede Grundsætning er et ikke ubetydeligt Led i den store Kjæde af Undertrykkelser, der i vore Dage har nødt saa mangan Nation til at sætte sig imod sine Regeutere og at afkaste et Aag, som ogsaa derved blev gjort mere byrdefuldt; og skulde Danmark - hvilket jeg ingenlunde vover at benægte - endnu være én af de faa Stater, hvis Indbyggere have Grund til at elske sin Regering, da maa Nationen have andre Motiver for denne Kjærlighed, thi hvor ofte have ikke Klager været hørte om Udlændingers Foretrækkelse fremfor de indfødte til vigtige Embeder i Staten?*) Og hvor gammel er ikke denne Klage! Det er mere end en Digter-Floskel, naar *Niels Ebbesen i Sanders* skjønnede Tragedie siger: *Aar efter Guds Byrd 1340 var der saadan en dyr Tid paa gode og vise Mænd i Danmark, at de frie odelsbaarne Danske maatte vælge en Udlænding til Konge*. Historien lærer, at ingen Niels Ebbesen afværgede dette Tilfælde i senere Tider; men om endog Regenterne selv efterhaanden have vænnet sig til at glemme deres fremmede Herkomst for at erindre, at de ere blevne og bor forblive Danske, saa er dette, des værre! ikke Tilfældet med en stor Del af de mange mægtige Familier, som ved den Anledning kom ind i Landet. Disse glemme kuns sjælden deres fremmede Oprindelse; de beholde deres Forfædres Sprog og Sæder. Heraf fødes den Foragt for Landets egne Børn, som ikke sjælden spores hos dem; og da Blodet, som et Ordsprog saa rigtig siger, *aldrig er saa tyndt, at det jo er tykkere end Vand*, saa maa man ikke undres over, om de, i at anbefale en fremmed Mand hos Regenten, for at skaffe ham et fedt Embede, eller for at faa ham indbrændt paa én eller anden fed Græsgang, bruge lidt mere Varme, end naar det gjælder om at anbefale en af Landets egne Børn, hos ^{*} 505 hvem de sjælden formode mere end hverdags Kundskaber og Duelighed. Det er jo blot en Slags Nepotisme, og hvo gjør ikke mere for sin Slægt end for vildfremmede? Troede ikke selv den nys afdøde store *Bernstorff*, og viste han ikke i Gjærningen, at det var hans Tro, at man hos Danske og Norske ikke kunde eller maatte vente saa store Talenter, saa megen Kundskab og Duelighed, som hos hans Landsmænd Tyskerne, hvor det gjaldt om at forestaa et af Statens vigtige Embeder? Jeg vil ikke sige, at han *altid* mistroede danske Talenter; men næppe gjorde han sig synderlig Umage for at finde dem. Sine Landsmænd vidste han derimod at finde og blev desto værre alt for ofte narret af dem. Med alt dette er ingen mere redebon end jeg til at erkjende hans store Fortjenester af Landet, og hvo er vel den, der, idet han tror, at Naturen ingenlunde havde udtømmet sine Skatte ved at frembringe denne Mand, ikke nu af Erfarenhed har lært, hvor meget Landet tabte ved hans Tød? Ogsaa mig har Erfarenheden i denne Henseende omvendt. Jeg tror at se nogle af hans Fejl, men skal aldrig aflade at ære hans glimrende gode Egenskaber.